

Huiskamerspelletjes voor een echtpaar

IN 1998 KWAM de hedendaagse componist György Kurtág met zijn vrouw Márta een van zijn composities spelen: *Játékok* (Hongaars voor 'spelletjes'). Plaats van handeling was een voor concerten minder geschikte zaal van Theater De Balie in Amsterdam; ook al was daarvoor de loeiende airconditioning afgezet. Terwijl de temperatuur steeg gingen de componist en zijn vrouw achter de piano zitten alsof ze thuis waren. Op het publiek sloegen ze nog amper acht. Toen realiseerde Kurtág zich dat er wel degelijk toehoorders 'in hun huiskamer' zaten. Voor er een noot gespeeld was waarschuwde hij ons in bozig Duits dat ieder bijgeluid fataal zou zijn voor hun opperste concentratie. Dus wie nu een hoestbui voorzag kon maar meteen beter de zaal verlaten. Niemand stond op. Toen de Kurtágs de eerste tonen van hun pianospelletjes inzetten begon er een jochie zachtjes te jeremiëren. Dat paste eigenlijk wel bij de kwaadaardig-pesterige en dan weer weemoedige, verstilde klanken van *Játékok*. En zeker bij *Aus tiefer Not schrei ich zu dir*, één van de in het stuk verwerkte Bach-transcripties. Zich schamend leidde de moeder haar zontje geruisloos de zaal uit. Gelukkig hadden de Kurtágs niks gemerkt. Márta was toe aan één van haar solo-intermezzi. Haar echtgenoot stond achter haar. Zijn ogen schoten heen en weer tussen haar spelende rug en de partituur. Hij dirigeerde wat, wiebelde ongeduldig, in afwachting om weer mee te gaan spelen.

Het mooie van de cd-opname van het werk is dat het dezelfde intieme spanning bezit van dat musicerende, onderhuids kibbelende echtpaar op die bloedhete avond. In (post-moderne) structuur en klank is *Játékok* misschien wel een laat 20e eeuwse, Hongaarse versie van Bachs *Goldberg Variationen*. Nog steeds verbaas ik mij over de delen waarin je een cimbalom, een speelgoedpiano of een orgel hoort, terwijl ik toch duidelijk zag dat zij gewoon de piano bespeelden. ■

Schrijf zelf ook 'ns een cd-recensie

U kunt nog steeds – zie VG 9 – meedoen! Schrijf een cd-recensie in maximaal 300 woorden. 1 x per maand wordt de meest originele en/of deskundige recensie in *Vrije Geluiden* afgedrukt, waarna de scribent het aankoopbedrag van de cd van ons terugkrijgt.

Stuur uw recensie naar:

Vrije Geluiden, Amstel 82, 1017 AC
Amsterdam
of e-mail naar:
vrijegeluiden@vpro.nl

György Kurtág: *Játékok*. György en Márta Kurtág, piano

ECM New Series, f 37,95 ECM 1619.